

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes lasītava (Z lasītava)
informē par profesionālās literatūras jaunieguvumiem.**

- Z 025.2 **Chapman Liz.** Managing acquisitions in library and information services / Liz Chapman. – London : Library Association Publ., 2001. – X, 150 p. – ISBN 1-85604-386-X.

Grāmata par komplektēšanas darba organizāciju bibliotēkās un informācijas centros. Izdevumā loģiski izklāstīts komplektēšanas process. Akcentēta komplektēšanas nodaļas darbinieku loma ātrā un ekonomiskā izdevuma ceļā no izdevēja līdz lasītājam.

- Z 02:37 **Continuing** professional education for the information society / ed. by Patricia Layzell Ward. – Munchen : K.G.Saur, 2002. – 263 p. – (IFLA Publ.; 100). – ISBN 3-598-21830-3.

IFLA Profesionālās tālākizglītības apaļā galda materiāli par bibliotekāru profesionālo iemaņu attīstību informācijas sabiedrībā. Referāti sagrupēti tematiski:

- personāla un vadošo darbinieku tālākizglītība;
- informācijas prasības attīstība;
- profesionālā tālākizglītība pasaules valstīs;
- virtuālā profesionālā tālākizglītība;
- profesionālās tālākizglītības kvalitāte.

- Z 025.8 **Cravey Pamela J.** Protecting library staff, users, collections, and facilities : a how-to-do-it manual / Pamela J.Cravey. – New York : Neal-Schuman Publishers, Inc., 2001. – XI, 174 p. – ISBN 1-55570-392-5.

Dažādu tipu un krājumu apjomu bibliotēkām adresēta rokasgrāmata par ēku, krājumu, lietotāju un personāla drošību 7 apkopojošās nodaļās. Bibliotēku drošības nodrošinājuma nepieciešamība aplūkota sekojošos aspektos: *bibliotēku drošības pārbaudes nepieciešamība, audita ziņojumi, krātuves un brīvpieejas fondi, apmeklētāji un darbinieki, datoru sistēmas, specializētie krājumi*, kā arī *drošība sabiedrisku pasākumu laikā un kā kompleks jautājums*, kurā iesaistīta juridiskā puse, indivīds un drošības sistēmu piegādātāji.

- Z 02:34 **Dreier Thomas.** Towards consensus on the electronic use of publications in libraries: strategy, issues and recommendations. – Gottingen, 2001. – 120 p.+ pielikums 10 p. – ISBN 3-930457-16-4.

Jaunās tehnoloģijas – digitalizācija un datu pārraide tīklā - ir devušas iespējas paralēli iespiestajiem dokumentiem ražot, glabāt, izmantot un izplatīt dokumentus elektroniski. Kaut arī šī iespēja ir ērta lietotājiem, tā rada finansiālas problēmas autortiesību turētājiem. Grāmatas nodaļās aplūktas konfliktējošās

intereses, analizēts juridiskais pamatojums, vērtēti dažādi biznesa modeļi juridisko normu kontekstā, iekļauts TECUP (The European Copyright User Platform) izstrādātais ieteikumu projekts savstarpējai sadarbībai starp visām ieinteresētajām pusēm – autoriem, izdevējiem, bibliotēkām, lietotājiem.

- Z 025.5 **Henczel Susan.** The information audit : a practical guide / Susan Henczel. – Munchen : K.G.Saur, 2001. – 272 p. – ISBN 3-598-24367-7.

Informācijas audīts ir process, kura laikā organizācija izpēta savas informācijas vajadzības un salīdzina ar pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem. Audīta laikā iezīmējas arī informācijas plūsmas organizācijā un starp organizāciju un ārējo vidi. Auditam ir stratēģiska nozīme tālākā plānošanā, finansējuma sadalē un resursu izvietojumā. Grāmatas autore izved lasītāju cauri informācijas audīta procesam no plānošanas līdz rekomendāciju formulējumam un ieviešanai.

- Z 02(09) **International** dictionary of library histories. 2 vol. / ed. David H Stam. – Chicago : Fitzroy Dearborn Publ., 2001. – XXX, XVI, 1053 p. - ISBN 1-57958-244-3.

Izdevumā iekļautas vairāk kā 200 bibliotekārās un informacionālās institūcijas no visas pasaules, ieskaitot pasaules nozīmīgākās zinātniskās un citas bibliotēkas ar globālu vai plašam reģionam nozīmīgu kolekciju, savām tradīcijām, interesantu vēsturi. Izdevums sniedz pamatinformāciju par katru bibliotēku – adresi, dibināšanas gadu, fondu raksturojumu, tālāk seko vēstures apraksts un papildliteratūras saraksts. Nedaudz skarta arī automatizācijas virzība. Grāmatā iekļauti arī vēsturiski ievirzes raksti par dažādu tipu bibliotēkām dažādos pasaules reģionos. Nodaļā par Centrālās un Austrumeiropas bibliotēkām iekļauta neliela informācija arī par Latvijas bibliotēkām Atsevišķi izdalītas Latvijas Nacionālā bibliotēka un Latvijas Akadēmiskā bibliotēka.

- Z 025 **Pantry Sheila.** Developing a successful service plan / Sheila Pantry, Peter Griffiths. – London : Library Association Publ., 2000. – 98 p. – ISBN 1-85604-392-4.

Līdzīgi kā sekmīga biznesa pamatam nepieciešams biznesa plāns, arī informācijas iestādēm nepieciešams pakalpojumu plāns. Pakalpojumu attīstības prognozē konkrētam laika posmam būtu jāiekļauj vairākas sadaļas: piedāvātie pakalpojumi, krājumu attīstības politika, aprīkojums, izmaksas, publicitāte un mārketingas, laika periods, konkurenti.

- Z 026 **Parliamentary** library, research and information services of Western Europe=Bibliothèques et services de recherche et d'information parlementaires de l'Europe Occidentale / ed. by Jennifer Tanfield. – Brussels : European Parliament, 2000. – 295 p. – Teksts paral. angļu un franču val.

Rietumeiropas parlamentu bibliotēku un informācijas dienestu raksturojums. Raksturoti katras valsts parlaments, parlamenta bibliotēkas vēsture, pārvalde, organizācija, personāls, apkalpojamo personu loks, elektroniskie pakalpojumi, publikācijas, arhīvs. Izdevumam vairāki pielikumi, no kuriem viens veltīts IFLAs Parlamentu bibliotēku sekcijas darbībai.

- Z 025.5 **Stockwell Foster.** A history of information storage and retrieval / Foster Stockwell. – Jefferson : McFarland & Company, Inc., 2001. – 200 p. – ISBN 0-7864-0840-5.

Informācijas un zināšanu apkopošanas, uzkrāšanas, sistematizācijas vēsture no antīkā laikmeta līdz mūsdienām, no viduslaiku rokrakstiem, pirmajiem iespieddarbiem, enciklopēdijām līdz hipertekstiem, elektroniskajām enciklopēdijām un internetam.

- Z 025.3 **Taylor Arlene G.** Wynar's introduction to cataloging and classification / Arlene G. Taylor. – Englewood : Libraries Unlimited, Inc., 2000. – 552 p. – ISBN 1-56308-857-6.

Vispusīgas pamatzināšanas katalogizācijas un klasifikācijas jautājumos ar nodaļu beigās pievienotiem papildliteratūras sarakstiem par konkrētām apakštēmām.

- Z 02 **Totterdell Anne.** The library and information work primer / Anne Totterdell, Alan Horsney, Lyn Pullen. – London : Library Association Publ., 2001. – 206 p. – ISBN 1-85604-420-3.

Grāmata adresēta studentiem un jauniešiem bibliotēku darbiniekiem. Tā sniedz praktisku un izglītojošu ieskatu mūsdienu bibliotekārajā un informācijas darbā, pēdējo gadu pārmaiņu procesos. Aplūkotās bibliotēku un informācijas dienestu funkcijas, struktūra, tipi, atsevišķas nodaļas veltītas pārvaldes un komunikāciju tehnoloģijām. Skarti arī personāla, izglītības, sadarbības, krājumu, lasītāju apkalpošanas jautājumi.

- Z 021.61 **Tucker Dennis C.** Library relocations and collection shifts / Dennis C. Tucker. – Medford : Information Today, 2000. – XVIII, 208 p. – ISBN 1-57387-069-2.

Autora ieteikumi jebkura tipa un apjoma bibliotēkas pārvietošanai uz citām telpām, lai šo darbu varētu paveikt raiti, ar iespējami maz pārkraušanas darbiem. Ietvertās tēmas: fonda sagatavošana, pārvietošanas metodes izvēle, aprīkojuma un mēbeļu pārvešana; dienas scenārijs; fonda un aprīkojuma sakārtošana pēc "Jurģiem".

- Z 025 **Ceynowa Klaus.** Balanced Scorecard für Wissenschaftliche Bibliotheken / Klaus Ceynowa, Andre Coners. – Frankfurt am Main : Vittorio

Klostermann, 2002. – 152 S. + CD ROM. – (Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie. Sonderheft ; 82). – ISBN 3-465-03207-1.

Žurnāla “ZfBB” specializētajā pelikumā aplūkots analoga nosaukuma vācu pētījumu apvienības (DFg) atbalstītais projekts, kura galvenais mērķis ir stratēģiski orientētas vērtēšanas kritēriju sistēmas attīstība zinātniskās informācijas nodrošināšanas jomā, t.i., jaunas zinātnisko bibliotēku vadības sistēmas ieviešana.

Z 025.8 **Habent** sua fata libelli: Integration von Wissenschaft und Praxis in der Buchrestaurierung / Herausgegeben von Helmut Bansa. – Munchen : K.G.Saur, 2000. – 143 S. – ISBN 3-598-11452-4.

Bavārijas Valsts Restauratoru akadēmijas speciālistu sagatavots rakstu krājums par pieredzi atsevišķu retu, ievērojamu agrākos gadsimtos iesietu grāmatu restaurācijas procesu. Sniegts arī teorētisks ieskats, kā jaunākie zinātnes un prakses atklājumi iekļaujas grāmatu restaurācijas procesā.

Z 027(470.23) “**Беспримерное** отделение «Россика»” : материалы научной конференции 14 января 2000 года. – Санкт-Петербург : РНБ, 2000. – 76 с. – ISBN 5-8192-0071-3.

Krievijas Nacionālā bibliotēka atzīmē 150 gadu jubileju, kopš izveidots unikāls grāmatu krājums par Krieviju visās valodās – “Россика”.

Z 002.2(09) **История** книги / под редакцией А.А.Говорова. – Москва : Светотон, 2001. – 399 с. – ISBN 5-7419-0040-2.

Izdevums par grāmatu vēsturi aptver laika periodu no senākiem laikiem līdz 20.gs. deviņdesmito gadu sākumam un aplūko grāmatas vēsturisko attīstības procesu kā sabiedrības kultūras mantojuma daļu.

Z lasītava saņēmusi arī jaunu nozares standartu:

Z 02:006 **Informācija** un dokumentācija. Starptautiskais nošizdevuma standartnumurs (ISMN) : LVS ISO 10957. – Rīga : Latvijas Standarts, 2002. – 8 lpp.

Sast. Ilze Pētersone
LNB BAI Z lasītava
Tērbatas iela 75
Tel., fakss 7312807
e-pasts ilzepe@lnb.lv , zlasitava@lnb.lv